

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.III.37.849/2014/4.szám

A Kúria az ügyvezető által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek a dr. jogtanácsos által képviselt alperes neve(alperes címe) alperes ellen közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt 20.K.29.306/2013. szám alatt megindult, és a Fővárosi Törvényszék 2014.április 29. napján kelt 3.Kf.650.274/2013/8. számú jogerős ítéletével befejezett perében a fenti számú jogerős ellen az alperes által 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 3.Kf.650.274/2013/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... (a továbbiakban: ajánlatkérő) a 2012. május 7. napján feladott eljárást megindító felhívásával közbeszerzési eljárást indított a közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 121.§ (1) bekezdésének b) pontja szerint „Projekt előkészítésében projekt menedzsment” tárgyú, várhatóan 2012. június 22-től 2013. január 15-ig megvalósítandó szolgáltatás megrendelésére. A felperes az ajánlatkérő közbeszerzési tanácsadója volt.

A Kft. (a továbbiakban: kérelmező) a dokumentációt 2012. május 11. napján megvásárolta, azzal összefüggésben 2012. május 30-án előzetes vitarendezési kérelmet terjesztett elő, majd annak eredménytelenségét követően jogorvoslati eljárást kezdeményezett a jogsértés megállapítása, az ajánlatkérőnek a Kbt. rendelkezéseinek megfelelő eljárásra kötelezése, az ajánlati felhívás és

dokumentáció megsemmisítése és az eljárás költségeinek viselésére kötelezés iránt. Kérelmében négy kérelmi elemet jelölt meg és részletezte az ezekkel kapcsolatos kifogásait.

Az alperes a 2012. augusztus 7. napján kelt D.390/16/2012. számú határozatával a jogorvoslati kérelemnek az első, harmadik és negyedik kérelmi elem esetében helyt adott, megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 55.§ (3) bekezdését, a Kbt. 71.§ (3) bekezdésének d) pontját, és a Kbt. 71.§ (4) bekezdésének c) pontját. Az ajánlatkérő eljárást megindító felhívását, dokumentációját, és a közbeszerzési eljárásban azt követően meghozott valamennyi döntését megsemmisítette. A jogorvoslati kérelmet a második kérelmi elem körében elutasította. Az ajánlatkérőt arra kötelezte, hogy a kérelmezőnek fizessen meg 150.000,- forint igazgatási szolgáltatási díjat, egyben felhívta a Közbeszerzési Hatóság Titkárságát, hogy 8 napon belül a kérelmező számlájára utaljon vissza 84.375,- forintot. Az ezt meghaladó költségek viselésére a feleket kötelezte.

A jogorvoslati kérelem első elemével összefüggésben az állapította meg, hogy az előírt alkalmassági minimumkövetelmény a szerződés teljesítéséhez nem szükséges feltétel, mert nem szolgálja az ajánlatkérő által elvárt gazdasági célt és indokolatlanul versenykorlátozó, ezért sérült a Kbt. 55.§ (3) bekezdése.

A második kérelmi elem kapcsán jogsértést nem állapított meg arra hivatkozással, hogy az ingyenesen hozzáférhető céginformációs rendszer nem hatósági és nem közhiteles.

A harmadik kérelmi elemet illetően az volt az álláspontja, hogy az ajánlatkérő nem fejtette ki egyértelműen és világosan a negyedik bírálati részszerzőpont tartalmát. Nem mondta meg, hogy a jobban kidolgozott szakmai ajánlatot milyen körülmény és szempontrendszer szerint értékeli. Az alszerzőpontok megadásával kizárólag a szakmai ajánlat részeinek címét határozta meg, de azt nem, hogy mitől előnyösebb egyik ajánlat a másiknál, ezért megsértette a Kbt. 74.§ (4) bekezdés c) pontját.

A negyedik kérelmi elemet illetően a Kbt. 71.§ (3) bekezdés d) pontjának sérelmét állapította meg, kifogásolta, hogy a bírálati módszer szerinti értékelés folyamatát az ajánlatkérő nem határozta meg kellő részletességgel, nem állapítható meg, hogy miképpen értékeli az ajánlati elemeket. Az ajánlatkérőtől egy képlet vagy egy konkrét és világos levezetés megadását kérte számon.

A közbeszerzési döntőbizottság által kiszabható szankciókról és alkalmazásuk részletes szabályairól, valamint a közbeszerzési döntőbizottság eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjról szóló 288/2011. (XII.22.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3.§ (3) bekezdése alapján rendelkezett a közbeszerzési hatóság a saját bevételeivel csökkentett részét követően az alapos és alaptalan kérelmek arányának figyelembe vételével az igazgatási szolgáltatási díj megfizetéséről.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát, hatályon kívül helyezését, és a jogsértés megállapításának mellőzését kérte. Kereshetőségi jogát arra alapította, hogy a közbeszerzési eljárásban bonyolítóként, közbeszerzési tanácsadóként vett részt, jogos érdekét sérti a határozat, mert annak következtében a megbízás ellenértékét nem tudja leszámolni megbízója felé, továbbá a határozat árt hírnevének, megbízásoktól esik el, ami gazdasági veszteséget is okoz. Érdemben vitatta az alperes által megállapított jogsértéseket, a második kérelmi elem kapcsán az indokolás kiegészítését kérte. A negyedik kérelmi elem tekintetében állította, hogy ebben a pontban a kérelmező három jogsértést határozott meg, úgy mint a kiosztható pontszámok határai közlésének elmulasztását, a nem egyértelmű számtani arányosítást, és a páros összehasonlítás módszerét. Ennek azért tulajdonított jelentőséget, mert a Korm. rendelet a kérelmi elemek számához köti az igazgatási szolgáltatási díj mértékét.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát részben és akként változtatta meg, hogy a Kbt. 55.§ (3) bekezdés (első kérelmi elem) és a 75.§ - 71.§ - (3) bekezdés d) pontjának (negyedik kérelmi elem) megsértését megállapító rendelkezését, valamint az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezte, és az igazgatási szolgáltatási díj megállapítása körében az alperest új eljárásra kötelezte, ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Állást foglalt a felperes kereshetőségi jogának kérdésében is, kifejtve, hogy a közbeszerzési eljárás lebonyolításával megbízott érdekeltnek minősül, ezért perindítási jogosultsága fennáll.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezett, a másodfokú eljárás során fellebbezését kiegészítette azzal is, hogy vitatta a felperes kereshetőségi jogát.

A másodfokú bíróság a fellebbezést alaptalannak értékelte, az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadható és fellebbezéssel nem támadott részét nem érintette, a fellebbezett részét helybenhagyta. Ítéletének indokolásában a Kbt. 160.§ (5) bekezdésére hivatkozással kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes határozatának az első és a negyedik kérelmi elemre vonatkozó részét változtatta meg, így döntése csak ebben a tekintetben bírálható felül. A második és harmadik kérelmi elemet érintő döntés - minthogy az a döntőbizottság határozatát illetően megváltoztató rendelkezést nem tartalmazott - nem volt fellebbezéssel támadható. Megállapította azt is a másodfokú bíróság a Pp. 247.§ (2) bekezdésére utalással, hogy az alperes a felperes kereshetőségi jogára vonatkozó ítéleti megállapítást a határidőben benyújtott fellebbezésében nem kifogásolta, csak azon fellebbezés kiegészítésében, amelyet a fellebbezés benyújtását követően mintegy hat hónappal később terjesztett elő. A felperes a keresetlevelében közvetlen jogi érdekelttségét megjelölte, azt az

alperes az első tárgyaláson feltett kérdésre adott válasz ismeretében a továbbiakban nem vitatta, az elsőfokú ítélet ismeretében a fellebbezésében erre nem tért ki, utóbb a keresetösségi jog megkérdőjelezésére a másodfokú eljárásban már nincs lehetősége.

Az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadható rendelkezései körében a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját. Kifejtette, hogy az ajánlatkérőnek az 5.000.000,- forintot meghaladó ajánlattevői saját tőkére vonatkozó előírása nem volt túlzott, a közbeszerzés tárgyán túl mutató és így a Kbt. 55.§ (3) bekezdésébe ütköző alkalmassági előírás. Megállapította, hogy az ajánlattevők teljesítési képességének igazolására a további két alkalmassági követelmény - számlákon sorban állás, és a 2010. évi mérleg szerinti negatív eredmény tilalma - önmagában nem alkalmas mutató. A társaság nyereséges vagy veszteséges működésére nézve ugyanis a saját tőke nagyságából megalapozott következtetés vonható le a társaság tartalékaira nézve, végső soron arra, hogy veszteségesen működik-e vagy sem. Az sem kifogásolható, hogy az ajánlatkérő 2010. december 31. időpontra írta elő a saját tőkenagyságának megjelölését. Az ajánlattételi határidő 2012. május 31. napján 9 órakor járt le, vagyis azon a napon, amikor éjfélig a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 153.§ (1) bekezdés és 154.§ (1) bekezdés a kettős könyvvitelt vezető, cégjegyzékbe bejegyzett gazdasági társaság/vállalkozó kötelezettségévé teszi az adott üzleti év mérlegfordulóját követő 5. hónap utolsó napjáig az éves beszámoló, egyszerűsített éves beszámoló elkészítését, letétbe helyezését és közzétételét. Ez oknál fogva helytálló az a felperesi indok, hogy 2011. évre vonatkozó mérlegadat közlését az ajánlatkérő nem írhatott elő, ezért függetlenül a teljesítés várható időpontjától csak 2011. május 31. napján rendelkezésre álló 2010. évre vonatkozó mérleg adatait kérhette.

Megállapította a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a harmadik kérelmi elemet illetően osztotta az alperes okfejtését, ezért a döntését a másodfokú bíróság nem érinthette. Rögzítette, hogy a negyedik kérelmi elem vizsgálata során helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az ajánlati dokumentációban részletezett számtani arányosítás és páros összehasonlítás módszere nem hagyott kétséget az ajánlatok szakmai része értékelésének számszaki mikéntjéről, a leírtak alapján egyértelmű volt az értékelés módszere, képlet hiányában is megállapítható volt a szöveges konkrét és világos levezetés alapján, hogy az ajánlatkérő a beérkezett ajánlatokat a 9a. szempont figyelembe vételével hogyan hasonlítja össze. Így az alperes megalapozatlanul hiányolta a pontozásos módszert. Ezt az elemet az elsőfokú bíróság helyesen minősítette objektívnek és ellenőrizhetőnek, mert függetlenül attól, hogy képletet a kiírás nem tartalmazott, a módszer leírása megfelelt a vele szemben támasztott törvényi követelménynek, kellően egyértelmű, áttekinthető, objektív, részletes és konkrét volt. Ezért az elsőfokú bíróság helyesen következtetett jogsértés

hiányára.

A másodfokú bíróság szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jogorvoslati kérelem terjedelmét és tartalmát, az egyes kérelmi elemek számát az alperes nem megfelelően vizsgálta. Elkerülte a figyelmét, hogy a negyedik kérelmi elemen belül további két kérelmi elem van - a kiosztható pontszámok alsó- és felső határa, illetve az értékelés kétirányú módszere, a számtani arányosítás és a páros összehasonlítás módszere - a határozata sommás megállapításokat tartalmaz, az igazgatási szolgáltatási díj meghatározásánál ezért az elsőfokú bíróság helyesen döntött arról, hogy az új eljárásban az alperesnek nem négy, hanem hat pont figyelembe vételével kell határozni és annak alapján a fizetendő igazgatási szolgáltatási díj összegét a Korm. rendelet szerint kiszámolni.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Kbt. 55.§ (3) bekezdését, és 71.§ (3) bekezdés d) pontját. Érvelése szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok nem megfelelő értékelésével döntött a határozat megváltoztatásáról. Fenntartotta a határozatában, az első, másodfokú eljárásban képviselt álláspontját és kérte annak tartalma szerinti figyelembe vételét a felülvizsgálati eljárásban is. Kifejtette, hogy a saját tőkenagyság egy statikus adat, annak vizsgálata, önmagában nem nyújt tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy ajánlattevő mennyire képes a szerződés teljesítése során felmerülő költségeit finanszírozni. Az eljárást megindító felhívás II.3. pontja szerint a teljesítés határideje 2013. január 15. napja. Ebből következően a 2010.december 31. napra vonatkozó saját tőkenagyságból nem lehet hatályos és valós következtetéseket levonni a több mint két éves teljesítési időszak egészére nézve, mivel a teljesítési határidőig a saját tőkenagyság az ajánlatkérő számára előre nem látható módon változhat az ajánlattevő döntése alapján.

Fenntartotta azt is, hogy az ajánlatkérő nem határozta meg egyértelműen az ajánlati elemek értékelésének módszerét. A Kbt. 71.§ (5) bekezdése alapján a bírálati módszereket részletesen ismertetni kell az eljárást megindító felhívásban, vagy dokumentációban. A jogalkotó kifejezett ajánlatkérői kötelezettségként határozta meg e feladatot. Az ajánlatkérő kizárólag a módszerek megnevezését adta meg az eljárást megindító felhívás V.3.3.2. pontjában, a módszerek részletes ismertetését nem. Az alperes megítélése szerint az igazgatási és szolgáltatási díj összegét is jogszerűen határozta meg.

A felperes a felülvizsgálati eljárás során kérelmet nyújtott be az iránt, hogy a Kúria forduljon az Alkotmánybírósághoz, és kérje a Kbt. 160.§ (5) bekezdés megsemmisítését, arra hivatkozással, hogy

ezen jogszabályhely ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével, sérti a jogbiztonság elvét.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos, és a Kúria nem tartotta indokoltnak a felperesi kérelem kapcsán az Alkotmánybírósághoz fordulást sem.

A felülvizsgálati eljárás során a Kúria megállapította, hogy az ügyben eljáró bíróságok részletesen feltárták és rögzítették ítéleteik indokolásában az ügyben irányadó tényállást, és abból – az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával – helytálló jogi következtetést vontak le, azzal a Kúria is egyetértett.

Kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Pp. 270.§ (2) bekezdése és 272.§ (2) bekezdése értelmében kizárólag a jogerős ítélet jogszerűsége vizsgálható, a Pp. 275.§ (2) bekezdésének megfelelően a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben.

A Kbt. 55.§ (3) bekezdése értelmében az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat – a közbeszerzés becsült értékére is tekintettel – legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni.

A Kúria álláspontja szerint ezen törvényi előírásnak megfelelően foglalt állást a jogerős ítéletben a másodfokú bíróság a tekintetben, hogy a felperes részletesen megindokolta a szerződés teljesítésére vonatkozó alkalmassági előírás szükségességét, melynél figyelemmel volt a beszerzés tárgyára (szolgáltatás megrendelése) a számlázás gyakoriságára, az előlegfizetés kizártságára és arra hogy az ajánlattevőnek saját költségén kellett a munkát elvégezni, a projektet előfinanszírozni, mintegy öt hónapi időtartamra. Az ajánlattevők teljesítési képességének igazolására a további két alkalmassági követelmény – amelyeket az alperes hiányolt – felesleges volt. Helyesen vezette le a másodfokú bíróság a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény előírásaiból kiindulva a 2010-es évre vonatkozó mérlegadatok bekérésének jogszerűségét.

A Kbt. 71.§ (3) bekezdés d) pontja szerint az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban köteles meghatározni az ajánlatok értékelési szempontját, azt a módszert (módszereket), amellyel megadja a pontszámok (c pont) közötti pontszámot.

A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet az alperes ezen felülvizsgálati kérelembeli kifogása kapcsán sem tekinthető jogszabálysértőnek. A számtani arányosítás illetve a páros összehasonlítás módszere félreértelmezésre okot nem adott, mert a

számtani arányosítás módszere az ajánlati ár esetében a fordított arányosság, a többi részszempont tekintetében pedig az egyenes arányosság módszerét jelentette, részletes egyértelmű kiírás volt, amely bizonytalanságra nem adott okot, a pontos, egzakt metodikát többféleképpen értelmezni nem lehetett. Megalapozatlanul kifogásolta tehát ezt az alperes bíróság által felülvizsgált határozatában.

A fentiekből is következően a jogerős ítélet megalapozott érvelést tartalmazott, az igazgatási és szolgáltatási díj összegének téves - jogszerűnek nem tekinthető - megállapítása tárgyában is. A másodfokú bíróság megállapításai helytállóak, a közigazgatási iratokban fellelhető ajánlati felhívásban és dokumentációban foglaltakkal alátámasztottak voltak.

Minderre tekintettel a jogerős ítélet nem volt jogszabálysértőnek tekinthető a felülvizsgálati kérelemmel érintett körben, ezért a Kúria azt a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria nem tartotta indokoltnak a felperes azon kérelmének teljesítését, amely az Alkotmánybíróság eljárásának megindítását célozta, ezért annak nem tett eleget. A Kbt. 160.§ (5) bekezdése a bírósági határozat elleni fellebbezés lehetőségét akkor teszi lehetővé, ha a bíróság a közbeszerzési döntőbizottság határozatát megváltoztatta. Ezen lehetőség azonban egyik peres fél személyéhez sem köthető, tehát megváltoztatás esetén úgy a felperes, mint az alperes számára biztosított a fellebbezési jog lehetősége. Ez a bírósági döntés tartalmához kötődik, attól függően, a közbeszerzési döntőbizottság határozatának megváltoztatása esetén nyílik meg ezen jogorvoslati jog bármelyik fél számára. A Kbt. ezen rendelkezése nem a peres felek személye szerinti, hanem a bíróság döntésének tartalmához kötődő differenciálás.

A felülvizsgálati eljárásban a felperesnek igazolt perköltsége nem merült fel, ezért arról a Kúriának rendelkezni nem kellett.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentessége miatt a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2014. november 12.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Fekete Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Sugár Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő